

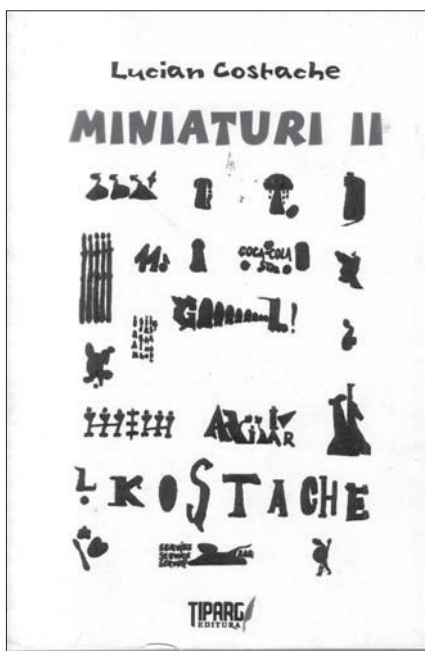
Constantin BLĂNARU

MINIATURI CU... MAXIMALE

Poetul Lucian Costache oferă iubitorilor de literatură al doilea volum mignon cu 208+1 *Miniaturi – Peisaje, portrete, reflecții* (Editura Tiparg, Pitești, 2009), în cea mai mare parte a lor dovedindu-se, prin sensuri și valori expresive – eminate poetice – încântătoare. Prezentându-și-le foarte pe scurt, ne încredințează că „*Unele dintre ele au farmec de bijuterie lirică și pot răscoli amintiri sau pot «mîngîia» ușor infirmităi contemporane*”, între ultimele fiind „*deficitul de simire al «nesemenilor»*”. Că acestea sunt „*mai puțin vitriolate*” (decît precedentele, desigur), nu putem compara pe moment. Important e că în toate sunt puse puncte pe i-uri de oricînd, în primul rînd de azi. Însă autorul ține să ne mai precizeze că „*ele nu se referă numai la ceilalți, adică la alții, sau numai la...*” Altfel spus, ne invită, cam ca și Ion Budai-Deleanu și Gr. Alexandrescu, să le înțelegem și ca ale fiecăruia dintre noi. Ideogramele din spațiile nescrise ne și obligă – spre dezinerțizare – la autoevaluare. Căci, dacă, în binomul de mai sus – prolog – 1 e arhicunoscut mai ales de pătimitorii pămîntului – „*Muzeul țăranului român/ e plin/ de bogății și splendori./ Curtea țăranului/ e tot săracă*” – în textele următoare avem prilejul să medităm și să ne uimim de multe .

Cele mai multe „*miniaturi*” sînt reflecții filosofice („*Soneria/ ceasului deșteptător/ nu a reușit/ să deștepte pe nimeni*”); „*Cînd omul e/ ca barca pe valuri,/ e mai bine să aibă motor*”; „*Nu e dracul/ atît de negru/ nu înseamnă/ că poate fi și alb*”), politice („*Nu puneți niciodată/ pe steagul Țării/ emblema partidului*”; „*Regii erau/ ai tuturor românilor./ Președinții...*”; „*Politicienii sunt/ precum șopîrlele./ Își lasă coada/ca să-și salveze capul*”), morale („*Avea părul cărunt,/ dar cerul gurii era negru*”; „*A bătut, animalul, un cîine*”; „*Vînd 1 kg. de conștiință*”), civice („*Autoritatea/nu o impui cu biciul,/ ci cu salariul*”; „*Soacrele/ sunt și ele mame*”; „*De ce a crescut/ copacul acela în pustietate?! Cu oamenii e la fel?*”). Încadrarea e relativă; adevărurile/descoperirile și revelațiile lui au

fațete diverse: de exemplu, filosofia poate fi antropologică, politică, morală etc. Însă aproape toate au caracter de paradox, depășind simplele silogisme, „*spunerile*” despre vizibilități. Altfel zis, „*miniaturile*” au, de la fulgurații perceptive la mari tensionări cognitive și microportrete, maximalitate de sens. Structurate și, mai toate, și ritmate ca și poeziile, ele se încadrează și în paradoxismul literar. În primul rînd cele cu detalii/infinități peisagistice au lirism și esență de haiku: „*E seară./ Curge sînge din soare*” – o reală neoexpresionistă; „*Pe acoperiș./ o pasăre vie/îngă un cocoș de lemn*”; „*Vin șuvoaie din munte.../Se spală picioarele copacilor./ Pietrele se spală pe față*”. Altele cer intuiție, ori/ și efort de receptare: „*Un cal/zboară pe deasupra pădurii./ Cine nu-l vede,/ din cauza frunzelor,/ n-a zburat niciodată*” ș.a.

Diapazonul liric prezintă o largă nuanțare, de la enunțativ la interogativ, exclamativ, umoristic, satiric și mucalit. Multe „*miniaturi*”, chiar și cu „*ton*” grav, sunt nonsensuri care „*fisionează*”/„*detonează*” fin în rîs/zîmbet: „*Cum vor fi fost/bunicii mei tineri...*”; „*Cum să citești/ pe chipul unui om/dacă e om!*”; „*Medicul către pacient./ – Să-ți dea/ Dumnezeu sănătate!*” Putem simți și sinistrul: „*I-a pus picături/ în găvanele ochilor,/ ca să vadă și dincolo*”.

Și paralelismul sintactic ne dăruiește scînteieri mintale și umor: „*Nu trăim cît lumea./ Nu trăim ca lumea./ Nu trăim cu lumea?*” O face un „*destructor*” constructiv, un „*negativist*” armonizator de eterogenități, un elevat în căutare de criterii axiologice și pentru inedit.

Ar trebui mult spațiu pentru a rezuma stringent, dar mai ales pentru a enumera numeroasele valențe ale aparent insignifiantului, proximitățile și reversibilitățile lirico-semantice, „*vectorizările*” în globalitatea realității, ceea ce – mai bine – poate face/ trăi cititorul.